

KELET.

POLITIKAI ÉS KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

1881.

Kolozsvár, szerda, márczius 16

Tizenegyedik évfolyam.

MÁRCZIUS 15-dike

(?) Míg a szentpétervári császári palotában a düh, bosszú és gyűlölet égő áldozata elégtelenített tetemeiben hever — mi békés kedélyvel, nemesen emelkedett érzelmek közepett készülünk a mai nap ünnepére: Míg Európa izgalmaiktól háborgatva vetegeti az esélyeket, melyek az agyaglabú colossus körében már a legközelebbi napokban kitörésre juthatnak — mi büszke önértéssel gyűjtjük össze emlékeinket, fölékitjük gyűlékezéstünk teremtését a szellem élveinek előzetében várjuk ünnepélyünk órájának kondulását.

Es nem csak ma — ma harminczhárom éve is ugyan-e békés, nemesen emelkedett jelleg különböztet meg a magyarok márczius 15-dikéjét a más népekéjétől: a szabad sajtó akadálytalan életbe-leptetése, a bátor és szabad szó mártírjának ugyszólván minden erőszak nélkül való kiszabadítása történetéből, ime a magasztosan nagy emlékek, melyek a magyar tudatában e nagy nap évfordulóján feljújnak.

Semmi vér, semmi erőszak — pusztán az igazság fegyverével való kiküzdése a jognak, még e formáknak is alig valamiben való megsértésével, talán anyanyíval sem, a mennyi egy iskolai májális csapongó kedvteléseivel alkalmával is előszokott fordulni.

Valóban, alig megfogható, hogyan történhetett, hogy a sangvinicus magyar, a természeténél fogva csapongó kedélyű e népfaj oly gyökeres átalakulásokon, minőkét 1848 szép évszáma jelöl, miként mehetett át úgy, hogy a rakoncátlanúság minden kitörése nélkül, tisztán a jog és törvény terén birt megmaradni, s hogy még akkor is, midőn e megingathatatlan megalapozatról az ármány és erőszak leszo-ritotta, a legutolsóig ezt a talizmánt őrizte, ezt a varázsos jelszót védte!

A történetírás már is igazolta, s minél inkább távolodunk ama nagy napoktól és így minél elfogulatlanabbá válik ítéletünk, annál világosabban fogja igazolni, hogy a mi a márczius 15-diké-re következett események szövedékeiben a rút, igazságtalan és jogtalan elemek rovására esett, nem a magyar nemzet számkáját terbeli, s hogy még, a midőn a végelkeseredés magát az alkotmányon elkövetett árulás megtorlásául szintén az alkotmány megsértésére engedte ragadtatni, még akkor is, ama viszonyok közt természetesen tekinthető rakoncátlanokodásoktól csodálatos módon messzire

A KELET TÁRCZÁJA.

A LÁMPAGYUJTÓ.

MISS CUMMINS REGÉNYE.

Tizenhetedik fejezet.

Ki a boldog?

(Folytatás.)

„Tán azt fogod gondolni kedves Villi, hogy most, midőn iskolába nem járok, azt sem tudom, mit tegyek egész napommal, s mivel töltsem el időmet. De van mindig elég dolgom. Az első héten, midőn idejöttünk, igaz, hogy a reggelek igen unalmasaknak találtam. Mint tudod, mindig korán szoktam kelni; de mivel miss Emiliának ártalmas oly korán felkelni, csak nyolcz órakor találkozom vele, teljes két órával azután, hogy felkeltem s felöltözködtem. Míg Bostonban voltunk, ez időt mindig tanulásra fordítottam, de ezen a tavaszon, miss Emilia, ki észrevette, hogy nagyon nővők, s mr. Arnoldtól megjegyezni hallotta, hogy igen halványan nézek ki, fejébe vette, hogy nem tesz jót nekem, ha könyveim tanulmányozására oly sok időt fordítok és így, midőn kijöttünk D...-be, napi teendőmet terv szerint osztotta be, s a nagyon kevés tanuló órát úgy rendezte, hogy azok reggeli utánra esnek, s mind az ő szobájában tartatnak meg. Miss Emilia azon tanácsot is adta, hogy alud-

maradt s még a visszatorlás kitöréseiben is a mérséklet oly korlátai közt járt el, hogy a világtörténelem párját alig bírja fölmutatni.

Az elemek, bilincseikből kiszabadulva, rettenetes rombolásokat visznek véghez, de nem oly retteneteket, mint az ember, ha nemtelen ösztönei okossága fölé kerekednek. Hogy a magyar nemzet a boszu és elkeseredés amaz oly szenvedélyes napjaiban is oly kevéssé feledkezett meg emberi méltóságáról s annyira meg tudta őrizni természeté jobb jellemvonásait: a nemes büszkeséget, az önfeláldozó magadaadást, a honszerelm hűségét és a tűrni tudás kitartását, örök dicsőségére szolgál e nemzetnek s biztosítékául a jövő reményeinek, e népfaj világtörténelmi hivatásának.

Ezért gyülekezhetünk emelt fővel e napon ünnepélyünk hajlokába; ezért vetközhajlik le bizon a politikai pártok megkülönböztető színeit; ezért üdvözölhetjük egymást testvérekként, mert a nemzet sokkal nehezebb idők vívódásai közepett is meg birt embernek maradni.

Ez a nap mindnyájunké, mert mind nyáján örökösei vagyunk e nagy napnak, áldott vívmányainak s annak a fényes próbatételnek, melynek bizonyítványa a nemzetek történelmének örökké fenmaradó jegyzőkönyvébe foglaltatott s mindig ott marad enyhítőjeként a sok árnyak, vérfoltok, árulásnak és állatiasságnak, mely — fájdalom! — oly bőven szemlélhető a világítélet bibliájában. E közös örökség nem viszályra és meghasonlásra, hanem örömteljes találkozásra hívja a testvéreket, egyenlően, szabadon!!

KOSSUTH LAJOS

a pragmatika szankezióról.

Collegno (al Baracone)

Február 25. 1881.

(Vége.)

En 1867-ben papírra vetett jegyzékemben a fölöt adtam magamnak számot, hogy mi ez a pragmatika szankezió, mely 1867-ben oly végzetterhes szerepet játszott?

E kérdésnél nekem Deák, Szalay, Salamon művei utbaigazítást nem adhattak, hanem adott utbaigazítást az, hogy az 1867 ki XII. t. cz. 1-ső §-a az 1860. októberi császári diploma bevezető szakaszával van teljes összhangzásban. Ez ugyanis eképen szól:

„Mi első Ferencz József stb. Miután — a VI-ik Károly császár által 1713. april 19-ik napján — megszabott örökösödési rend azon

jam hosszasanban, ha megtudom tenni, de nem tudok, s rendes órámban mindig felkelek, s lemegek a kertbe sétálni.

Egy napon nagy meglepetésemre mr. Grahamot is ott találtam, még pedig munkálkodva, mert ilyesmi épen nem volt szokása, de ő nagyon különös, szeszélyes ember. Felkért, hogy segítsék neki hagyományt vetni, s azt hiszem jól végeztem feladatomat, mert azután is sok más apró dolgot adott a kertbe, ültetni, vetni, s kis fácskákra cédulákat erősíteni, hogy az ültetvények mellé beszurjam. Végül nagy örömmel azon ajánlatot tettem, hogy darabka földet szakított ki részemre, hogy legyen nekem is kertem, hol virágokat neveljek.

Ő a virágokkal épen nem törődik, mit én nagyon különösnek talállok, csak veteményekkel, s fákkal szeret bibelődni.

És e szerint lesz nekem már kis kertem. De Villi, mindezt oly hosszadalmasan beszéltem el, hogy most már nincs időm többet magamról beszélni, s ezeféle dolgot elmondani, mit szívesen köznélnek veled.

Oh! ha láthatnának, egy óra alatt többet beszélnek el, mint mennyit egy hét alatt le tudok írni. Öt percz malva hangzik már Emilia csengettyűje, s akkor tudom, azonnal utánam fog küldeni, hogy menjek bé hozzá, s olvassak fel neki valamit.

Már úgy vágyom fölled hallani kedves Villi, s imádkozom este-reggel istenhez azért, hogy téged jó egészséggel

államalap és fejedelmi házi törvényben találta végszabályozását, mely a mi különböző országainkban ezeknek törvényes országrendjei által elfogadtatva fennáll és mint pragmatika szankezió ismeretes — tekintve, hogy a legmagasabb állam felavatott összefoglalt kezelése elutasíthatlan szükségké fejlődött — a pragmatika szankezió alapján — határoztuk és rendeltük s b.

Itt tehát a hatalom által az lett kiindulási pontul felállitva, hogy VI-ik Károly császárnak pragmatika szankezió név alatt ismeretes házi törvénye, a különböző országok — tehát Magyarország által is elfogadtatva áll fenn.

És mit mond az 1867. XII. t. cz. 1-ső §-a? azt mondja, hogy a Magyarország s Ausztria közt fennálló kapcsolat az 1723-ki törvény által elfogadott pragmatika szankezió alapszik. Nem az 1723-ki törvényen, hanem az általa elfogadottnak mondott pragmatika szankezió alapszik! — Tehát egyenesen az októberi diploma alitását iktatta törvénybe; és az 1867. XII. törvényezik ama császári diploma azon következtetését is magásvá tette, hogy ennek a pragmatika szankezióknak (s bizony nem is a személyes unióra szorítkozó 1723-ki törvénynek) alapján a legmagasabb államfeladatokatnak összefoglaltatni kell kezelitni.

Az 1867-ki törvény, az októberi diploma kiindulási pontját is, lényegét is beleiktatta a magyar államjogba. A különbség a kettő között, csak az összefoglalt kezelés módozata körül torog, — ez alku után lett megállapítva; a lényegre nézve, mely a személyes uniónak határozott tagadása, különbség nincs. — Ezeknél fogva állítottam s állítom, hogy az 1867-ki törvény, nem a (liberális pragmatika szankezióknak nevezetett) 1723-ki törvényt vette fel kiindulási pontnak, hanem azt a pragmatika szankeziót, melyre az októberi diploma utal; s reá fogta egyenesen, reá fogta az 1723-ki törvényre, hogy az ezt a pragmatika szankeziót elfogadta.

Erre tettem azt a megjegyzést: hogy ez nem igaz — az 1723-ki törvényben szó sincs pragmatika szankezióról — az edicem domesticum ingressa non est: az törvény az örökös tartományoknak, de Magyarországnak semmi.

És erre írtam, hogy európaszerre a pragmatika szankezió név alatt ismeretes fejedelmi házi törvénynek, a magyar államjogba ekként történt becsapódásával sikerült a hatalomnak, a Habsburg házi családi politika régi vezéreszméjét, a real uniót Magyarországon, az 1723-iki törvény ellenére keresztülvinni.

Nem látok semmi okot felhozva, minél fogva e nézetemen változtathatnék. Mert az értekezés írójának e nézetem ellen felhozott egész okoskodása ennyiből áll:

„az 1867. XII-ik t. cz. 3-ik §-a azt mondja, hogy a pragmatika szankezió azon feltételt

ben tartson meg, s adja, hogy mentől előbb tudósítást kapjon fölled.

Összintén szerető

Gertrudod.”

Tizenhatszadik fejezet.

A kitörő szenvedély legyőzése.

Néhány héttel a fentemlített levél megírása után, Trudka megtudta György, a szolgálta által, ki naponta bement a városba bevásárolni, hogy Szullivánné meghagyta régi ismerősünk, a rózsás arcú hűsáros boltjában, hogy ha alkalom megy be ijenjék meg Flint kisasszonynak, hogy Villitől levél jött, s mihielyt lehet menjen be azt olvasni.

Emilia szívesen elbocsátotta volna Trudkát azonnal, de félelmét fejezte ki az iránt, hogy menetele időhaladékokat kell, hogy szenvedjen, mivel Karlira, az egyetlen lóra, mit Graham ur tartott a gazdaságnál, épen szükség volt, s más módját nem tudja, hogy juttassa bé Trudkát a városba.

— Miért nem küldi őt bé a társas kocsi? kérdezte Ellisné.

Trudka hálás pillantást vetett Ellisnére. Először történt, hogy ez pártolni látszik a lányka óhajja teljesültét.

— Nem tartom eléggé biztosnak réa nézve, hogy magára utazzék annyi idegen között, válaszolt Emilia.

— Nem biztosnak! Hogyan, egy ily nagy leányra nézve! kiáltott fel Ellisné,

Hirdetési díjak.

Egy négyszög centiméternyi tér ára 2 kr. Bélyegdíj minden hirdetés után 30 kr. Nagyobb és gyakoribb hirdetéseknl külön kedvezményt is nyújt a kiadóhivatal.

Hirdetéseket fölvesznek:

Bécsben: Oppelk Alajos Stadt Stubenbastei Nr. 2. (Eckhaus) der Wollzeile 36.). Haasenstet et Vogler (Wallfisch-gasse 10) Rud. Mosse Publicistische Bureau. Budapest: Haasenstet et Vogler hirdetés közz. irodája. Goldberger A. hirdetések vételi irodája Budapest Szervitátor 3. sz.

Nyititási csekk

gármond sora után 25 krajczár fizetendő.

pedig a pragmatika szankeziótól világosan kontradiszinguáltatik. Nem gondolom, hogy ezen indokok súlyát az értekezés írójának pusztá hermeneutikai indukciója, az elfogulatlan törvénymagyarázat mérlegében felbillenteni képes lehessen.

Ennyit elégnék tartok a dolog érdemére nézve válaszolni. Az értekezés íróját arra kérem, ne téveszse szem elől, hogy az én 1867-ben papírra vetett jegyzékem, nem a pragmatika szankezió kérdésért egész kiterjedésében felkölő tudományos értekezés, hanem azt csak azon szerep szempontjából tárgyalja, melyet az 1867-iki törvények megalkotásánál játszott; még azon szakasz is csak erről szól, melyben azt mondom, hogy ha az 1723-ki törvény értetnek is a pragmatika szankezió alatt, a névesere megbőcsáthatlan liiba volna, mert az ott elsorolt s az 1867-et megelőzőt erőszak korszakba eső részletek bőven meggyőzhetik e nemzetet, hogy a hatalom a pragmatika szankezió alatt egészen mást szokott érteni. Hogy e szakasz is csak 1867-re vonatkozik, még ennél is világosabban kimutatja a nyomban következő azon megjegyzés, hogy nem is áll az, hogy az 1867-ki törvény a kiindulási pontul vett pragmatika szankezió alatt az 1723-iki törvényt értette.

Ez, s ez is a kérdés. Én azt gondolom, Magyarország jövődjére nézve végzetesen fontos dolog az, hogy a nemzet melyik értelmezést veszi át szív-vérébe, melyiket bocsátja át örökségül utódaira. Mert ha azzal misztifikálja magát, hogy az a pragmatika szankezió, mely az 1867-iki törvény kutejge, nem mást, mint az ország ősi jogait szerződésileg biztosító 1723-ki törvény, hát ebben megnyugodva, siklani és siklani fog tovább és tovább az Ausztriával összolvadás sikkóján; miként már eddig is siklott le egészen a közös Boszniaig; ha ellenben át lesz hatva azon meggyőződéstől, hogy az 1867-iki országgyűlés ama fejedelmi házi törvényt csempezte bé kiindulási pontul a magyar államjogba, melyet VI-ik Károly császár mint akkori „einziger absoluten Herr kraft seiner Machtvollkommenheit in Form einer pragmatischen Sanction“ felállított, hát nem fog megnyugodni, míg ezt a pragmatika szankezió minden abból le származtatott következtetésekkel egyetemben a magyar törvénykönyvből ki nem törlöztetik, s az országának „ösöktől öröklött jogai“ teljes épségükben helyre nem állitattak; a mivel bizony magának az uralkodó háznak is hasznos szolgál is fog tétetni. Én ugyan soha sem leszek oly magyar király alattvalója, ki egyszersmind osztrák császár is, tehát érdekem ellen beszélek, ha erről szölok, de én erősen meg vagyok győződve, hogy ha még lehet az osztrák uralkodó háznak biztos jövődjére, csak Magyarország ösöktől öröklött jogai teljes épségükben helyreállításának és sértetlen fenntartásának alapján lehet, mert csak ezen feltétel alatt számíthat réa,

közvetlenül a kocsí mellől látszott jóni, a nélkül, hogy valaki közeledtét hallotta volna. Felállt s az ajtóhoz lépett s a kocsí mögött a legcsodásabb női alakot pillantotta meg. Egy öreg hölgy volt ez, kisdéd termelt, kit az idő is nagyon meggyörnyesztett. Gertrud az első reá vetett pillantásnál észrevette, hogy a világon legeredetibb lény áll előtte, kinek különözése első sorban öltözetének csopás és változatos összeállításában nyilvánult.

De mielőtt annak egyes részleteit, mi egészben véve oly csodálatosan neveltséges volt, sőt szemügyre vehette volna, egész figyelmét az öreg hölgy saját-ságos módra költötte le.

Miután hasztalan igyekezett a kényelmetlen feljárásu kocsí belsejébe jutni, egyik lábával a lépcsőn állva, oda szöllította a kocsist, hogy segítsen neki.

— Sir, szöllította meg ezt, kimért ünnepélyességgel, ez-e azon utazó jármű, mely az ön tisztelteméltó felügyeletére van bízva?

— Mit mond asszonyom? Igen, én vagyok a kocsis, s e szavaknál a kocsí ajtóhoz lépett, felnyitotta, s a nélkül, hogy bevárná az udvarias felkérést, mely az öreg urhölgy akjain lebegett, kezét ennek könyöke alá helyezte, s mielőtt észre is vette volna hogyan, béemelte őt a kocsiba, s becsapta utána az ajtót.

(Folyt. köv.)

hogy a magyar nemzet nem egy-egy párt, hanem a nemzet, minden kísértések, minden megpróbáltatások közt végerőmegfeszítésig, utolsó emberig az leszen az uralkodó háznak, a mi a kardvas a markolatnak, ezen feltétel nélkül vagy gyöngye lesz őt megvédeni, mert nem lelkesült, s vele együtt meghal, vagy 49 ugra meg újra megújult, mint a multakban újra meg újra megújult. Ez a vagylágosság kérelhetetlen, mint a fatum, mert a lélektanok, s a történelem logikájának törvényében fekszik. S ha Magyarországon nem menti meg az uralkodó házat a nehézmegpróbáltatások napjaiban, melyeknek előrevetett árnyékát csak a vak nem látja, az a zagyva gyuradók, melyet a diplomatikai fikció Ausztriának nevez, s melynek csaknem minden alkotó eleme kifelé gravitál, bizony nem fogja megmenteni.

A fenforgó kérdéssel kapcsolatos nagy érdekek jelzésének időszerűsége nélkül nem vettem volna magamra a választás fáradságát. Koromban s helyzetemben, melyeknek jelene értéketlen tönk, jövődjük pedig nincs; a „rehabilitáció“ viszketegje nem ingerelhet. Azt mondtam volna, a mit Deák nyílt levelelem mondott; elbámultam nézetem indokait, nem felelek. De mert ama magas tekintetű indítottak válaszlására, kérem az értekezés íróját, ne iparkodjék a nagyérdemű közjogi kérdés, egy Deák Ferencz ellen irányzottan mondott támadás alantas színvonalára lenyomni. Deáknak — fájdalom — vezéri része volt abban, hogy Magyarországon a perszonális unió biztos talajáról a realunio sikamlós lejtőjére siklott, és siklik rajta tovább és tovább, miként az utóbbi évek története mutatja. Deák, hitem szerint, nagyot tévedett. Ember volt, tévedhetett. De őszintelen indult, becsületlen szándokkal tévedett. Én, mert ezt tudom, meghoztam fényes tehetségei, s aranytiszta jelleme emlékének kegyeletes tisztelőm adóját emberségesen, s e kegyeletes tisztelőt eleven maradt lelkemben mind halálomig, de ez soha sem fog attól tartóztatni, hogy egy nagy horderejű közjogi kérdés felől elmoldjam az övétől eltérő nézetemet, nem fog rá bínni, hogy az ő emléke azon közjogi kérdés egy katasztrofális mozzanatától elválaszthatatlan. Ez nem az ő egyéni, hanem az ország közjogi történelméhez tartozik.

Engedje is meg az értekezés írója kijelentem, miként jogát arra, hogy ezt méltatlankodásnak ítélje, vagy nem illőnek mondja s engem e miatt oly gyanúsítással illessen, melyek jellemben vágnak, sem neki, sem senkinek a világon el nem ismerem.

Az értekezés írója a kérdés lényegén kívül 1867 ben papírra vetett, de nyilvánosságra azért csak most kerülő jegyzetnek, mert emigrációs irataim közzétételére a szükség kérelhetetlenül csak most kényszerített; incenidatái részeivel is s leg többnyire csakis ezekkel foglalatokodik; s egytől-egyig igen könnyen megcáfolható ellenvetéseit, merőben téves feltételekkel, a körülmények ismeretlenségére mutató kérdésekkel és nem épen gunymentes insinuációkkal kíséri.

Őre bízom, barátom, képviselő ur, megítélni, vajjon ott a helyszínen, szükségosnek látja-e, hogy ezekre is feleljék. Ha igen, meg fogom tenni: időközben jelen értekezésemnek vagy akárminő használatát, vagy a lomkosárba dobását, elszűrésére s itéletére bízva, van szerencsém öt szívos barátsággal üdvözölni.

Kossuth.

Honvéd gyűlés.

A budapesti 1848—49. évi honvédegyület tegnap d. u. 3 órakor felette látogatott ülést tartott. Az elnöki széket Boócz Lajos foglalta el, a főkapitányság képviselőiben Bajkay Sándor alkapitány jelent meg. A napirend egyetlen tárgya: a honvédmeház jövője iránt márcz. 15-én tartandó országos honvéd gyűlésre négy követnek megválasztása és utasítással való el látása. Ezzel kapcsolatban felolvastatt az orsz. közp. bizottság átirata, melyben a honvédmeház megalapításának története és jelenlegi viszonyai körvonaloztatva, az egyet is felszólítatik, hogy a napokban megnyitandó értekezletre határozott utasításokkal ellátott küldötteket menesszen. Baranyai Péter nyílt utasítással akarja a küldötteket meneszteni s pedig azon világos utasítással, hogy a küldöttek azon párthoz csatlakozzanak, mely minden tekintetben ellenzi a honvédmeházat a kormánynak átszolgáltatni. Erre határozatilag kimondatik, hogy Baranyai indítványa elfogadtatik s a küldöttek oly utasítással, mint indítványoztatott, küldetnek ki. A küldöttek: Boócz Lajos, Bárczay Miklós, dr. Bódogh Albert és Békássy Gyula országgyűlési képviselők. Végül a debreczeni honvédegyület átirata olvastatt fel, melynek tudomásul vétele után az ülés véget ért.

A marosvásárhelyi királyi tábla felirata a miniszterhez.

Nagyméltóságú Miniszter Úr!
Kegyelmes Úrnk!!

A képviselőház igazságügyi bizottsága az 1877. 5. t. cz. kiegészítéséről szóló törvényjavas-

latnak a budapesti kir. ítélő táblára vonatkozó intézkedését azzal indokolta, hogy „a rendes állomások szaporítása a decentralizáció előtt azért nem látszik indokoltnak, mert a központból a vidéki kir. táblákhoz beosztott bírák a már élvezett fizetéseiket a vidéken is megtartják, a hol pedig a javadalmazás a fővárosi javadalmazásnál csak egy kicsit kevesebb.”

Az igazságügyi bizottságnak, mint a törvényhozás részének, s mint kiváló férfiakból alakított szakosztálynak az idézett sorokban kifejezett nézete fontos különösen azért, mert országos érdekű kérdés rejlik abban, hogy a tervezett második bíróságok szervezésénél ugyanazon hatósággal felruházott bíró és bíró között javadalmazás tekintetében legyen-e helyezés között olyan különbség, mely a tétleges szolgálati időn túl — a nyugdíj-igényekre is kiterjed? — Engedje meg Excellenciád, hogy ezen szempontból a gyakorlati élet által támogatott véleményünket kifejezhessük, azon meggyőződésben lévén, hogy Excellenciád bölcsesége ezen kérdést kicsinyíteni nem fogja.

Az igazságügyi bizottság mélyen tisztelt tagjainak jelzett nézetére csak azon fölvetés vezethetett, hogy a fővárosban alkalmazott bírák lakása, ház- és család fenntartása nagyobb kiadást igényelnek, mint a mennyt a hasonló minőségű lakásra, ház- és család fenntartására a vidéki városokban alkalmazott bírák kiadni kénytelenek.

Ezen fölvetés azonban teljes meggyőződésünk szerint alapjában téves.

Az ország vidéki városaiban alkalmazott bíró nem olyan lakást vesz föl, mely anyagi viszonyainak s hivatala betöltésének megfelel, hanem olyant, a milyent véletlen szerencse vagy szerencsétlenség kezére játszanak.

Arról, hogy célszerűt és célszerűtől több lakás között válasszathasson, szó sem lehet:

A kir. táblák, melyeknek tagjai munkájuk legnagyobb részét lakásukon végzik, s nagyobb és a lehetőségig tűzmentes lakások igénybe vételére vannak utalva, bármelyik vidéki városban szállás-szükségletet idéznek elő, — és ez okokból:

A vidéki városi lakberek, ha általában nem magasabbak, de nem is jutányosabbak, mint a fővárosi lakberek, eltekintve attól, hogy azok ezekkel sem építkezési célszerűség, sem kényelem, sem berendezhetőség, sem tűzmentesség tekintetében össze sem hasonlíthatók.

Háztartás tekintetében, igaz, hogy vidéki városokban egyes élelmi cikkek csekélyebb árértékű szerezhetők be, mint a fővárosban, de az is igaz, hogy az ezen cikkek nagyobb részénél tapasztalható árkülönbözet csak a minőség tekintetébeni különbözetnek következménye, — azonban a ház- és családfenntartásánál szükséges cikkek legnagyobb része ép a fővárosból, vagy a fővárosban át szállítottak a vidékre, és határozottan állíthatjuk, hogy ezek selejtesebb minőségben és aránytalanul magasabb árban szerezhetők meg harmad-negyed kézből a vidéken, mint megszerezhetők azok első és második kézből a fővárosban.

Mellőzzük bővebb részletezését annak, hogy ha elvül fogadtatnék el, miszerint a kir. ítélő táblák tagjainak javadalmazása a különböző városok helyi viszonyaira való tekintettel állapítható meg: ez a törvényhozás a városok osztályozására s az osztályozás koronkénti megnyitására, és mindannyiszor a javadalmazások különbözőségére vezetne és —

azt hisszük, hogy már a felhozottakból méltán következtethetjük téves voltát azon feltételnek, mely a képviselőház igazságügyi bizottsága nézetének alapul szolgálhatott.

Mind ezek azonban elenyésző csekélyeséggel tűnnek föl azon előnyök mellett, melyekben a fővárosban alkalmazott bírák részesülnek a vidéken alkalmazott bírák fölött:

ezek egyike a társadalmi élet által nyújtott azon nagy előny, mely megkönnyíti a bírónak a folytonos haladást s fentartja szellemi tevékenységének folytonos elevenségét;

másik azon előny, mely hozzá férhető teszi azon eszközöket, melyek a jogtudomány általános fejlődésének s különösen hazánk törvényhozási irányának figyelemmel tartására szükségesek;

harmadika pedig a gyermek-tanítás és nevelés könnyűségének és célszerűségének előnye.

A bíró gyermekei részére a tanításon és nevelésen kívül más örökséget rendszerint nem hagyhat, s ha a vidéki táblai bíró csak két gyermekkel áldotta is meg a gondviselés, s ha azokat magasabb szakoktatásban kívánva részesíteni, a fővárosban kénytelen küldeni hivatali javadalmazásának több mint felősszegét kell gyermekei iránti kötelességének áldozatul hoznia és ha javadalmazása sokszorosan magasabb lenne, s mindazt egészen áldozatul hozná, akkor sem érne el azon nagy előnyt, melyben a fővárosban alkalmazott bírák részesülnek, s a mely az ifjúnak a fejlődés legfontosabb korszakában, nagyobb áldozat nélkül való szakképzését teszi lehetővé a nélkül, hogy az a családi körből, a szülők figyelme és erkölcsös vezetése alól eltávozzék.

Messze vezetne kegyelmes urunk, ha mindazon különbözőségeket elősorolni akarnék, me-

lyeket a főváros és a vidéki városok közötti különbség bíró és bíró helyzete között amugy is teremtenek, s melyeknek nagyon csekély része előnyösebb a vidéken, mint a fővárosban alkalmazott bíróra; mellőzve tehát ezeket, engedje meg Excellenciád, hogy egy fölvetésre még lehető röviden nyilatkozhassunk:

Jelenleg a marosvásárhelyi kir. ítélő tábla tagjainak javadalmazása csekélyebb, mint a budapesti kir. ítélő tábla tagjaié s valószínű, hogy az igazságügyi bizottság részére ezen fennálló különbség is szolgálatot alapot.

Mindaddig, míg ő felsége kegyelméből tisztet viselni szerencsések leszünk, sem alkotmányos és hazafias törekvéstinkre, sem szorgalmunkra, sem a törvényeknek legjobb meggyőződésünk szerinti alkalmazására javadalmazásunk mennyisége befolyással, valamint eddig nem volt, ezután sem leend — ugyanezt előre hisszük a tervezett vidéki kir. táblák minden tagjáról; ez azonban nem zárja ki azt, hogy a bíró jogerzéke a javadalmazás csekélyebb voltában rejlő sérelmet, önzérte kisebbsítését ne érezze — ha az indokolatlan.

Nem kérelmeztünk Excellenciádnál ezen különbség megszüntetéséért, mert azt illőnek nem tartottuk, s jelenleg sem szándékunk magán érdekeinknek előtérbe állítása, hanem szándékunk Excellenciád bölcseségét fölkeríteni egy méltán nagy tekintélyű szakosztály által alapelvül kimondott olyan nézetre, melyben országos érdekű kérdés rejlik, s mely meggyőződésünk szerint alapjában téves, következményeiben pedig áldásos hatású nem lehetne.

Végül legyen szabad még különösen kiemeltnünk azon lehangoló körülményt, mely szerint az ugyanazon hatósággal felruházott bírák javadalmazásának különbözőségéből a nyugdíj igények különbözősége is következne, holott a nyugdíjazott bíró már helyhez kötve nincsen; tehát ez még kevésbé lenne indokolt.

És mindezek alapján engedje meg Excellenciád azon teljes meggyőződésünk kifejezését, miszerint a tervezett kir. táblák tagjainak csak minden tekintetben egyenlő rendes javadalmazása felelne meg a tétleg fennálló viszonyoknak. Marosvásárhely, 1881. január 24.

A református konvent.

(Ötödik nap.)

Az „orsz. reform. egyházi segélyegyesület“ alapszabályait vették tárgyalás alá, a mai gyűlésen Kun Bertalan a misszió és a domesztika kérdésében egyetért a bizottsággal, s együttesen kívánja a zsinat elé terjesztetni, indítványozza, hogy a domesztikát a tárgyalás alapjául fogadják el, s a tervet tárgyalás végett a superintendenciákhoz küldjék meg. Révay és Szentpétery és Beüthy Zsigmond szintén ugy nyilatkoznak, míg Peterdy Sándor ellenzi a domesztika felállítását, mivel nem akarja a híveket megadóztatni. Antal Gábor Peterdy ellenében felhozza, hogy itt nem megadóztatásról van szó, mivel a domesztika nem fog adót róni a hívekre, hanem önkényes adakozásokból állíttatik föl, s ezért Kun indítványát pártolja. Révész Balint Szintén elfogadja Kun indítványát, míg Körmendy azt óhajtja, hogy a domesztika ügyét a konvent tárgyalja le most végelegesen, s ne intézkedjék a felől a zsinat. Kántor Sándor és Lukács Dániel nem fogadj el az indítványt, hanem Kun Bertalanét pártolják, mire Vay elnök határozatilag kimondja, hogy a konvent Kun javaslatát elfogadja a véleményezés végett kiadja az egyház kerületeknek oly utasítással, hogy még a zsinat előtt tárgyalják.

Szentpétery, Moccsary felszólalása után Révész Balint azt indítványozza, hogy a zsinati előkészítő munkákra egy bizottságot küldjenek ki, mire a konvent a superintendenseket és főgondnokokat nevezi ki a bizottságba. (A zsinat f. évi október hó 31-én Debreczenben tartatik meg.) Az alapok és alapítványok tárgyalásánál Révész Balint indítványozza, hogy az országos alapok és alapítványok megvizsgálására kiküldött bizottság, minthogy Révész Imre meghalt és Molnár Aladár részt nem vehet, egészíttesse ki. A konvent kinevezi Török Pált, Tóth Sámuel, Moccsary Lajost, Takács Jánost és Hegedűs Lászlót. A misszió számadások megvizsgálására kiküldött bizottság jelentésének felolvasása után, a „Gusztáv Adolf“ egyetlet tervezett szervei összeköttetésre vonatkozó jelentést terjesztettek elő. E szerint az összeköttetés létre nem hozható, mivel az egyetlet egyházi testületek, mint tagok be nem lépethetnek, ellenben javasolja a bizottság, hogy a domesztikáról szóló szabályzat megalkotásakor történjék intézkedés, mely által a Gusztáv Adolf egyetletnek az egyház által való rendszeres segélye biztosíttassék.

A kiküldött bizottságnak az „egyetemes tanügyi bizottság“ra vonatkozó javaslatát a konvent elfogadta, mire az egyes kerületek által felterjesztett ügyeket tárgyalják, melyek közül egyben a dunántúli kéri a konventet, hogy intézkedjék a felől, hogy a vallásügyi országos törvények megsértői, hogy az állam által büntetessenek, mely kérvény a közelebb kiadott büntető törvény értelmében superálva lett, mire ugyane kerület kérvényét, melyben a vakbábságok megakadályozását kéri, Körmendy és Balogh felszólalása után a konvent magáévá

teszi ez ügyet s lépéseket tesz a baj meggyógyítására. A dunántúli egyházkerület két kérvényének, a tiszántúli kerület másik kérvényének felolvasása, Révész Balint és gr. Ráday felszólalása után a konvent mai tanácskozását befejezé. Közelebbi ülés ma d. e. 11 órakor.

(VI-dik nap.)

A tanácskozás Degenfeld Imre gróf elnöklése alatt, ki a megjelenésben akadályoztatott Vay Miklós bárót helyettesítette, folytatott. Az énekes könyv elkészítésére nézve kiküldött bizottság elnöke Nagy Pál kijelenti, hogy még a bizottság működésének határideje nem telt le. A dunántúli kerület azon felhívására, hogy a népesedési szaporodást gátló körülmények megakadályozására a konvent a kormányhoz irjon fel; hosszas vita fejlődött ki, a javaslatot pártolják Körmendy S., Csonka S., míg Kiss Aron, Kovács Ödön, Lukács D., Révay, Moccsary Lajos, Dobos János, Papp Gábor levéltetni kéri a tárgyalásról, mit a konvent meg is tesz. — Ezután a megjelent Vay Miklós b. jelenti, hogy a két református egyház. petícióját a kormánynak átadta. A bölcsészeti tanfolyam kérdésénél a régi határozat maradt érvényben, míg az 1879-iki konvent függőben maradt kérdései újra függőben hagyatnak. Ezután elhatározatott, hogy október 31-én nyitattik meg a zsinat Debreczenben, melyhez az előértekezlet október 29-én tartatik. — A konvent tárgysorozata ki léven merítve, Vay Miklós köszönetet szavaz a konventnek magatartásáért, míg Beüthy Zsigmond az elnöknek tapintatos vezetéséért. Ezután Török Pál superintendens imája után a konvent tárgyalásai véget értek.

A czár meggyilkoltatása.

A czár épen a vasárnap nyugalmát élvezte. A rémület, mely évek óta gyöttri, az utolsó időben oszladozni kezdett; a remegő cészar néhány hónap óta több biztonságot és nyugalmat lelt egy szép aszony közelében, kit nevéje tett. Nyugodtabban lélekzett és nagy lovas kísérettel hajtatott a téli palotából a lovardába. Innen jó kedvvel távozott. A lovarda előtt csöndes volt minden: csak néhány munkás foglalkozott a hó eltakarításával. Egyszerre rettenetes robbanás hangzott; egy bomba hullt a czári kocsiába és darabokra törte azt. A czár kibontakozott a romokból és azt kérdé: „Meg van-e valaki a kíséretből sebesítve?“ Talán ezek voltak utolsó szavai. — E pillanatban egy második bomba pattant szét és I. Sándor czár egy vérező, nyúszörgő hústömeggé vált; a romboló elem két lábát elszakította s homlokán is sebet ejtett. Haldokolva vitték be a téli palotába, hol csakhamar kiadta végsőbáját. Kísérőinek több tagja megöletett, mások megsebesültek. A gyilkosok a zavart fölhasználva, menekülni kezdtek; de kettőt még a helyszínen, egy harmadikat futás közben fogtak el.

Kevéssel ez iszonyatos esemény után új czárja volt Oroszországnak. A trónörökös, most már czár, alig egy órával atyja halála után végig köcsizott fővárosa utcáin s bemutatva magát új alattvalóinak. Nyílt szánkában ült, oldalán neje; egy vágatott végig a főváros utcáin, melyek tömve voltak izgatott, megrémült emberekkel.

Az Agence Russe a következő részleteket közli a merényletről: A midőn a czár, követte kíséretétől és a rendőrmniszter segédjétől, a téli palotába hajtatott, a K. talin-esatonán, nem messze Mihály nagyherceg palotájának kertjé-
től, bomba esett a császári kocsi alá, melynek szétpattanó darabjai két eszerek katonát súlyosan megsebesítettek. Sándor czár kiszállt a kocsi-
ból, hogy a megsebesült katonákhoz kérdést intézzék állapotuk felől. A czár nem hallgatott kocsi-
kácsára, ki tán sejtve a veszélyt, a legnagyobb gyorsasággal akart a téli palotába hajtatni. Alig lépett ki a czár kocsi-
jából, egy másik odadobott bomba őt előtte robbant szét, ennek darabjai mind a két lábát szétszaggatták.

A robbanás oly heves volt, hogy a csatorna másik oldalán fekvő templom és udvari istállóak ablakai üszétrtek. Mihály nagyherceg, ki szintén a lovardából jött és palotájába hajtatott és Dworsetzky, a rendőrmniszter segédje, kit a szétpattanó darabok 45 helyen sebesítettek meg, a czárhoz siettek és őt Dworsetzky kocsi-
jában a palotába szállították. A bombákat dobók egyikét elfogták, a másik eltűnt a tömegben.

A czár vérvésztes következtében még a lépcsőn elveszté eszméletét. Pár perc múlva elláták a halotti szentséggel, mire 4 óra körül meghalt a nélkül, hogy eszméletét visszanyerte volna. — A lakosság a téli palota elé tödült, mely körül a katonaság körölké-
zont. Midőn a trónörökös elhagyta a palotát, élénk kiáltással üdvözölte őt a tömeg. Valamennyi egyházban és templomban imákat tartanak. A csapatok letették a trónörökös iránti hűség esküt.

A hivatalos lap külön kiadása jelenti: Isten akarata megtörtént. A mindenható ma délután 3 óra 35 perczkor magához hívta az életből Nikolajevits Sándor czárt.

Két büntettest fogtak el. A gyilkosok felér-
kendőbe takarva vitték a bombákat.

A czár kíséretéből mintegy tíz személy részint megöletett, részint halálosan megsebesült; ez utóbbiak közt van Dworsetzky, a rendőrmniszter segédje is.

Bécs, márcz. 14. A hírlapok egyhangulag ellélik a Pétervárott elkövetett merényletet. A „Presse“ azt írja: A császár-király a szerencsétlenség ballátára mélyen meg volt hatva és rögtön vizasztaló táviratot intézett az orosz trónörökös-
höz és az orosz császári családhoz.

Páris, márcz. 14. A hírlapok egyhangulag utalutnak adnak kifejezést a pétervári merénylet fölött; Grévy köztársasági elnök már kifejezte a csárevicsnek meleg és fájdalmas részvétét. Chanzy tábornok hasontartalmu távirtgönyt kapott Barthélemy Saint-Hilairetől.

Róma, márcz. 14. Sergius és Pál orosz nagyherczegek Oroszországba utaztak. — A hírlapok mély sajnálatuknak adnak kifejezést és konstátálják az elhunyt czárnak Oroszország körül szerzett érdemeit. — A király és a miniszterek vizasztaló táviratokat intéztek Pétervár-
ra.

London, márcz. 14. Az edinburgi herczeg és herczegné és Alexis nagyherczeg tegnap este 8 1/2 órakor Pétervár-
ra utaztak.

Az új czár kiáltványa.

A hivatalos lap közli tegnap a következő császári manifestumot: Mi, Isten kegyelméből III. Sándor császár, az összes oroszok uralkodója, Lengyelország czárja és Finnország fejedelme stb. stb. ezennel tudatjuk hü alattvaló-
inkkal:

A Mindenható véghetetlen akaratának tett Oroszországot súlyos csapással sújtani és ez ország jövőjét, I. Sándor czárt magához binni. Istent káromló gyilkos kezektől esett el, melyek annyiszor törtek drága életére, mert benne látták Oroszország nagyságának és az orosz nemzet jólétének előmozdítóját és örét.

Hajoljunk meg az isteni gondviselés ezen akarat előtt és intézzük hozzá fobásainkat, elhunyt atyánk drága lelke nyugalmáért. Mi elö-
göljük tehát az orosz birodalomnak és a vele elválatatlanul összekapcsolt Lengyelország és Finnországnak trónját, melyet elődeinktől örököltük. Magunkra vállaljuk az isten által vállainkra fektetett terhet, élve abban az erős hitben, hogy nem fogja tőlünk megvonni a mindenható segítségét. Áldja meg munkánkat, hogy az szeretett hazánk javára váljék! Vezesse kezeinket, eszelekedeteinkből szerencse szálljon valamennyi hü alattvalóinkra!

A midőn a mindenható isten előtt ismételjük, a szeretett atyánk által is tett szent fogadalmat, hogy elődeink hagyománya szerint egész életünket Oroszország jólétének, dicsőségének és hatalmának fogjuk szentelni, felhívjuk összes hü alattvalóinkat: egyesítsék imáikat a mieinkel, és azt parancsoljuk nekik: esküdjenek hűséget nekünk és utódainknak, Nikolajevits Nikolaj trónörökös nagyherczeg ő császári fenségének! Szent-Pétervá, Krisztus születése után 1881-ik, és uralkodásunk 1. évében.

Gyula és Csaba veszedelme.

B-Gyula, márcz. 13. d. u. 12 ó. 20 p. A várost minden oldalról elöntés fenyegeti a vészbizottság, a lakosság, a honvédség erővel-
sen működik. Időjárás esős. A külső Körösök rohamosan áradnak.

B-Gyula, márcz. 13. este 6 ó. 30 p. Az áradás minden ponton folyást nő. Éjjelre beáll a végveszély, Aradtól külön vonattal mentő csolokok kérétek.

B-Csaba, márcz. 12. este 8 ó. Az egész város talpon van; pillanatonként várják a vészharangot. A munkások ezrei nyulákat emelnek a beömlő víz elé. Este vihar keletkezett; árkok és pincék telvék vízzel. Békésről a vész-
bizottsághoz mind a három Körös áradását sür-
gönyzik, a lakosság közt óriási rémület uralkodik.

B-Gyula, márczius 13. este 8 óra 40 perc. A kétségbeesés megfeszített küzdelem dacára városunk a végmegsemitülés pontján áll. Nincs emberi erő többé, mely megakadályozná a katasztrófát. A város egy részén a házak ledőltek, a lakosság menekül. Öt oldalról újra meg újra jelzik, hogy az iszonyu tömegben rohanó árnak ellenállni már lehetetlen. Eső és szélvihar dübög, reggelig csak a belváros marad épségben. Munkások táviratilag kérétek Csabáról. Aradról 60 honvédet várnak, de csol-
nakot innen nem küldhetnek.

B-Csaba, márczius 13. este 8 óra 50 p. Vészharangok zúgnak, a víz ömlik; a szőlők már telvék. Csak óriási erőfeszítés mentheti meg Csabát. A vizállás soha nem tapasztalt magasságot ért el. A vandhát el van üdvözölve.

IRODALOM és MŰVÉSZET.

A Petőfi társaság gyűlése.

— márcz. 13.

A társulat tegnap Komócsy József elnöklése alatt szép számu hallgatóság jelenlétében tartotta rendes havi gyűlését. A első előadó Névy László, a ki egy esztetikai vázlatban a visce-
letről szolt. Érdekes történeti visszapiantás volt ez a legfrébb idéktől egész napjainkig a kul-

történetét ezen ágára, a mely minden tekintetben megérdemli, hogy bővebben foglalkozzanak vele. Egy rövid bevezetés után, a melyben az idealizmus és a művészetek közti kapcsolatot érintette, az előadó áttért az ókori keleti népek viselkedésére.

Nemcsak nagy épületeket emeltek ők, hanem bűmölátol kézműipart is teremtettek és a kelmék készítésével a primitív viseletet mindinkább tökéletesítették. Valódi esztetikáivá azonban csak az ókor azon népénél vált a viselet, a mely minden tekintetben a kellemet az eleganciával párosította, a görögöknél. Ők teljes biztossággal tudták megítélni a szép forma minden kellékét; férfi-ugy, mint nőruhák bizonyoságot tesznek erről. A művészet kétségkívül sokat köszönt ezen izlésnek, mert a festészet úgy, mint a szobrászat, rendszeren a valódi életből meríti tárgyait. Bizonyosság erre a XVI. század festészetére, a mely a férfiakat oly szűk ruhában ábrázolta, a melyekben alig mozdulhattak. Ez csakis az akkori divat hő utánzása.

A római viselet nem volt ideális alkotásu szépség, mint a görög, hanem eleinte szigorúan megőrizte nemzeti jellegét. Csak midőn Görögország meghódításával a görög műveltség, szokás és életmód Rómában mindinkább lábra kapott, a tőga helyet adott a chitonnak és himationnak. A császárság korában a feleslettség és bujaság hiven visszatükröződött a viseletben is. Még a barbár népek viseletét is felkapták. Aurelianus idejében még a katonaság is egy részt barbár módon öltözködött. Egy kissé nagy volt az ugrás, melyet Nérvy a görög-római viselet jellemzése után tett.

Egyszerre a francia forradalom korszakában voltunk. A forradalom úgy, mint minden téren, itt is megteremtette a maga hatását. Dávid a klasszikus minták alapjára akarta szabni a viseletet is; egy ideig felkapták ezt a divatot, a nők a szalonokban görög ruhákban jelentek meg. Ez azonban nem tarthatott soká; csak a rigai sipka az egyedüli emlék ebből a korból. E helyett az amerikai puritán öltözet terjedt el mindinkább. Még csak ezen kitérés után tért át az előadó a renaissance korszakára, s itt Falke nyomán sok érdekes adatot hozott fel, melyek mind azt bizonyítják, hogy a viselet esztetikája egyenlő lépést tartott az általános műveltséggel és izléssel. Az olaszországi renaissance, a mely az ókori idealizmus és realizmus vegyüléséből származott, nagy hatást gyakorolt. A szép izlést azonban nem sokára a barokk és a Landsknechtek viselete váltotta föl. Az abricus szoknya is ekkor merült fel először, a mely, mint Phönix még kétszer ébredett új életre a XVIII. század vége felé és még századunk hatodik tízezedében is. XIV. Lajos kora bűmölátol műveket hozott elő az irodalom terén, de a viselet annál inkább elfajult. Hazánk e tekintetben megőrizte régi nemzeti viseletét, s mint Radvánszki kimutatta, a nemzeti családok sem engedtek az idegen befolyásnak. De a rococo idejében Mária Terézia udvara jó iskola volt az idegen divat behozatalára.

Napijank divatjáról nem akart az előadó szólni; csak annyit jegyzett meg, hogy bár viseletünk józanabb, de távolról sem dicsekedhetünk a szép izléssel. A nők divatjára nézve elég ha Vischer, a híres esztétikus támadásaira utalunk. Carriere azt mondja, hogy a történelem végezdje az egyediség kiképzése; tán még lesz idő, hogy mindenki úgy fog öltözködni, a mint saját egyéni izlése azt sugallja.

A tetszéssel fogadott felolvasás után a költeményekre került a sor, Komócsy Tóth Endre „Visszapillantás” című költeményét szavalta el, Bartók Lajos pedig „A szerelem” című négy darabból álló esimes versfüzért adta elő.

Végül Margitay Dezsőtől hallottunk egy beszélyt. „A véletlen” cím alatt, a mire az ülés feloszlott.

Dr. Koch Antal, egyetemünk tudós tanára, immár közreboasztotta „Az 1880. okt. 3. diki középerdélyi földrengés” című nagy fontos-ságu munkáját, mely 155 nagy nyolczadrét tömött lapon állítja össze, valódi hangyaszorgalommal, a mult évi földrengés adatait s tudományos mélységgel vonja el belőlük általános következtetést? A diszes kötethez három különnyomatú tábla van csatolva, melyeken graphicus módon van e nevezetes földrengés föltüntetve. A munka a kolozsvári orvos-természettudományi társulat kiadásában jelent meg s bolti ára 1 ft 50 kr. Ajánljuk nemcsak a szoros értelemben vett, tudós, hanem a szélesebb körű művelt olvasó közönség figyelmébe is, mely maga is a legközvetlenebbben van érdekelve bazarészünk e egyszerű természet jelenségének népszerűen tudományos leírása által.

Blaha Lujza asszony kétheti szabadsága után, mint Splényi b. tegnap lépett először a közönség elé „Vereshajuban”. A ház zsúfolásig megtelt s a közönség fogadása bizonyítékul szolgált arra, hogy a hétgáz korona ragyogása nem homályosította el a főváros kedvencének népszerűségét: volt lelkesedés, taps és kihívás anynyi, hogy még Blaha Lujza asszony is megelégedhetett vele.

Patti Adolina jelenleg Párisban a Théâtre de Nationsban vendégszerepel. Ez idő alatt a drágább helyeken egy-egy igen elegáns u. n. Patti-programmot osztogatnak, mely a dívának kitűnő fényképet mutatja izléses keretben, angol illatszerrel íttatott gyöngyszintű tokban. E „műsor” „Amina szerepének történeti vázlatát” tartalmazza; azon szerepnek, melyen Patti először lépett föl 1861-ben Convent-Garden-színházban. Ily fényűzés megengedésével ünnepli a diva az első szerep husz éves fordulóját. Husz év óta énekl az „Alvajáró”-ból e szerepet s ezenkívül még azt a néhány partiet, melyben a világ bámulja őt. S a világ nem győzött még most sem betelni vele.

A Pompéji ásatások a kilenczedik rétegit juttattak le, s mint Nápolyból jelentik váratlan és meglepő eredménynyel. Egy új mozaik-fonainet s néhány egyiptomi gyártmányú vázát találtak különösen, melyek a régészeket rendkívül foglalkoztatják. A legfinomabb munka ez, mi kizelhető s azért igen törekény; anyagát meghatározni még nem tudták. Körül az egyiptomiak által imádott állatok képei alkotnak dombor műveket rajta.

A „KELET” magántáviratai.

Berlin, márcz. 14. A császár, mi-helyt tudomására jött a pétervári eseménynek, táviratot küldött az új csárhoz. A reichstagban az elnök beszédet tartott, kifejezte megrendülését a borzasztó esemény felett, mely a német császárt egyik szeretett rokonától és hí barátjától megfosztotta. Az elnökség felhatalmaztatott, hogy a császárnak a reichstag részvétét fejezze ki. Az orosz követség kápolnájában nagy gyászistentisztelet tartatott. Jelen voltak a császár, a császárné, az összes hercegek és hercegnők, a birodalmi és állami méltóságok, a nagy követek összes személyzetükkel és a Sándor császár címet viselő ezred tisztikara. Nehány nap múlva a Berlinben levő orosz alattvalók a követségnél letendik esküjüket.

Pétervár, márcz. 13. A merényletnél a katonák által elfogott bűnöst Ruszakovnak hívják, 21 éves, két év óta a bányász akadémiára hallgatója. A második bűnös, a ki a bombát dobta, szintén elfogott, s hasonlóképen egy fiatal ember. A lapok közleményei szerint a császári ház tagjainak hódolati esküje még tegnap megtörtént.

Szófia, márcz. 14. A fejedelem Pétervárra utazott és a kormányt biztat meg az ideiglenes regnenséggel.

Bécs, márcz. 14. A Pol. Corr.-nak Caleából jelentik, hogy az államjavaknak a porta, parancsára Kréta szigetén cél-bavett eladása a lakosság nagy elkésere-dése következtében kivihetetlen. A görög lakosság szívesen ígátott.

Bécs, márcz. 14. Jól értesült oldalról megerősítik, hogy a négyes értekezleten a bolgár küldöttek nem tettek olyan nyilatkozatot, mely azon kötelezettségek el nem vállalását involválná, melyek a berlini szerződés által a vasuti kérdést illetőleg, Ausztria-Magyarországgal szemben, Bulgáriára hármolnak. A bolgár küldött által a második ülésen átnyújtott emlékirat kizárólag felvilágosítást kér azon kötelezettségekről és jogokról, mely a keleti vasutakkal fennálló szerződési viszonyból, Bulgáriát, mint Törökország jogutódját, megilletik. A bizottságnak az a feladata, hogy biztossítsa egyrészt az összeköttetést a szerb vasutakkal Konstantinápoly irányában, másrészt az összeköttetést Szaloniki felé. A tárgyalások eddigi menete nem szolgáltatott még okot arra, hogy kétségbevonják ezen feladat megoldását.

Bécs, márcz. 14. Haymerle báró még tegnap utasította az osztrák magyar nagykövetet, hogy a közös miniszterium, az osztrák és a magyar kormány nevében fejezze ki részvétét a pétervári eset felett. A holnapi estélyt Haymerle bárónál, azután a mait Robillant olasz nagykövetnél és a szombatit Taaffe grófnál elhalasztották.

Budapest, márcz. 15. A fővárosban a víz nő több helyen, Újpesten kiütött, de veszély nincs. Az országban csak Békésmegyből érkeznek a gázszó hírek, legnagyobb veszedelem fenyegeti B.-Gyulát, hol katonaság

és nép kétségbeesetten dolgozik. Remény van, hogy a város megmenekül.

NAPI HIREK.

Kolozsvár, 1881. márcz. 15.

Helyi hírek.

— **Két jutalomjáték** napja közeledik: egyik már holnap, az elpusztíthatatlan humoru Szentgyörgyi, Baumarchais Sevillai borbélyában, a budapesti nemzeti színház legújabb műsordarabjában, melynek színterhozálatért valóban há-lások lehetünk kitűnő művésztünk iránt; a másik e hó 24-én, a Pálmay Ilkának. A babos kötetben, egy ismeretlen szerző érdekes népszínművében, mely azáltal is ajánlja magát, hogy a kolozsvári hóstáiban játszik — ha nem volna már az magában elég ajánlat, hogy Pálmay Ilka választja jutalomjátékául. Mind Szentgyörgyi, mind Pálmay neve fölment benneitket a bosszas ajánlgatásoktól, annyival inkább, mivel meggyőződünk, hogy a színház közönség körében már rég mozgalom forrong e jutalomjátékok ünnepléssé tétele érdekében. Még is lesz!

— **A „Nép Barátja”**, vegyes tartalmu népujság, mint tegnap írjuk, ma megkezdte pályáját. Ajtai K. Albert „felelős kiadó és lap-tulajdonos” neve alatt. A lap magát az 1867-iki kiegyezés alapján állónak vallja, s mint ilyet, szívesen üdvözöljük. Ez első számból még ugyan határozott ítéletet alkotni magunknak alig birhatunk, miután ezuttal csak az egyes rovatok programja van bemutatva, ha azonban a kijelölt körben eleven modorban fog mozogni, remélhetjük oly rétegekben is olvasó közönséget hódít, a melyekbe idáig a nyomtatott betű csak épen a ponyváról tudott magának bejárást szerezni. A lap a „Magyar Polgár” kiadóhivatalában jelenik meg, ünnep- és vasárnapokon is, előfizetési ára 6 ft, számonkelt 2 kr.

— **Az egyetemi kör** hangversenyének érdekes műsora a következő: 1. Nyitány. Schubert Quartett. Papp Gyula, Kirnberger Ödön, Binder Emil és Lindner Béla urak által előadva. 2. Szavaltat Borovszky Matild k. a. által. 3. Hegedű solo. Resignation de Ch. Dancla. Pap Gyula ur által előadva, zongorán kíséri Lichtig Adolf ur. 4. a) „Im Herbst” von Franz Robert; b) „im Liebeslust” von Michalovics, éneklí Schillingné Neszedva Anna urnő. 5. Magyar népdalok, népzene kíséret mellett előadva br. Bánffy György ur által.

— **Magyar királyi állam-vasutak** kolozsvári üzletvezetőségétől a következő sorokat vetjük. Van szerencsénk tudomására hozni, miszerint Kocsárd és M. Lúdas államások között árvíz folytán beállott akadály elhárított és ezen vonalrészén az összes forgalom ismét megnyílt; miről azon kérésünk kíséretében értesítjük, miszerint ezt az utazó közönség érdekében becses lapjában közzétenni sziveskedjék. Kolozsvárt, 1881. márcz. hó 15-én. Blaskovics.

— **Az egyetemi kör** hangversenyt rendező bizottság tisztelettel kéri a nagyerdemű közönséget, hogy mindazok, a kik — dacára a szigorú ellenőrzésnek — a 17-én tartandó hangversenyre még ez ideig meghívott nem kaptak, de ahoz igényt tartanak, — sziveskedjenek neveiket a Beteg Péter ur üzletben kitétt ívre feljegyezni. Kolozsvárt, 1881. márcz. 14-én. A rendező bizottság.

— **Ki mit csinál** a nemzeti színházna? Mátrai dirigál. Szentgyörgyi declamál. Szacsavay imitál. Gyenes agál. Gabányi disputál. Szombathelyi courisál. Krasznay jubilál. Szilágyi sóstál. Tolnai aspirál. Ifjú Szilágyi practizál. Lovász muzsikál. Várady Miklós lumigál. Jakóbi repeszt. Boránd illuminál. Beczkói pingál. A két sugó kiából. Pálmay dominál. Bóer Emma conspirál. Körösiné intrigál. Krasznainé aprehendál. Farkas Irma appellál. Gerő Lina kántál. Batekné secundál. Borovszky desperál. Újhelyi Jolán urizál. Borbélyné sántikál. Tóth József revidiál. Sándor József commotizál. Eszterházy Kálmán recomendál Kemény Endre bírá. Korbuly számlál. A zenekar scandalizál. A chorus pityizál. A közönség abszentál. Lakatos szunyókál. A dolog így áll.

— **Nyilatkozat**: Alóltir egyetemi polgárok, valamint a márcz. 14-én tartott egyetemi ifjusági közgyűlésen, egy e helyen is határozottan tiltakozunk az ellen, hogy Bartha Miklós az „Ellenzék” szerkesztőjének rendezendő, minden komolyabb alapot nélkülöző faklyászena az összes egyetemi polgárok nevében rendeztessék. Kolozsvárt, 1881. márcz. 15-én. Pataky Jnő, Décsy Géza, Vajna Miklós, Szentkirályi Géza, Mártonfi Dezső, Décsy Zoltán, Gaibel Arnold, Csizér Ákos, Nagy Elemér, Adler Albert, Tutsek Sándor, Bogdán Andor, Benel Kálmán, Kilyén Károly, Fabritius Henrik, Orel Dezső, Ajtai Géza, Szentkirályi Kálmán, Lengyel József j. b. Korbuly Géza, Korbuly József, Veizel Antal, Szigethi István, Májai Béla, Bokor Károly, Báthori Béla, János László, Wettenstein Mór, Gajzágó Béla, Racsak János, Güner Károly.

— **Iszonyu szerencsétlenség** vetkes könnyelműségből. Dunka György kolozsvári nap-szamos Miklós nevű 5 éves és Theophil nevű 3 éves fia égési sebekről boritva, de inkább a tüst által megfúlasztva találtatta f. hó 14-én

d. u. 1 órakor, apjuk győrgyalvi-utca 105-sz. alatti lakásán. Dunka György elbeszélése szerint a szerencsétlenség így történt: „Ő és felesége — ki dohánygyári munkás — még a reggel eltávoztak hazulról, hogy napi foglalkozásaik után lássanak. Egy Balázs Mari nevű dohánygyári nő, ki velök egy szobában lakott — délelőtt otthon maradt, és főzött. Ez hagyta a a tüzet égve és zárta a gyermekekre az ajtót, miután ebéd után hazulról távozott. A szomszédok vették észre, hogy a szobában egy valami s hogy ott iszonyu füst van, de mire az ajtó betörték, a két gyermek már halva volt.” Hül-lájokat a rendőrség kórházba szállíttatta. Az ügy további intézkedés végett a kir. ügyész-séghez lett átvéve.

Hazai hírek.

— **Árvíz a Margitszigeten.** A rohamosan áradó Duna a Margitsziget egy részét már elborította. A sziget felső része, mely jóval alacsonyabb fekvésű a délinél, ugyszólván merőben víz alatt áll, az ottani vendéglőnek 7-ik lépcsőjéig ér a víz. Az összes épületek vízben állanak, az istállók és a földszintes lakások egészen el vannak öntve; a vendéglő bérőjét nagyobb károktól egyedül előrelátása mentette meg, pár nappal előbb ugyanis látván, hogy a víz kétségkívül a szigetre fog hatolni, az összes lábas jószágokat, a teheneket, lovakat s hizókat kompon Ó Budára szállíttatta. A sertéseket és kecskéket pedig az első emeleti vendégszobákba helyezte el. Ugyanigy járt el József főherczeg inspektora, ki a földszintes termekből a butorokat az első emeleti lakosztályba szállíttatta. Óbudán az egész Dunapart víz alatt áll. A legészakibb ponttól, a zsidó temetőtől kezdve, egész a császár fűrdőig a partok széleit mindon-tott víz fedi, szintugy a Dunára szolgáló menedékes oldalutczák egynemelyikét, s a Lajos-utczára nyíló több ház kiertjét. A kár azonban mindenütt jelentéktelen.

— **A trónörökös utinaplója.** A trónörökös mostani keleti utazásáról naplót vezet, melybe utjának legnevezetesebb élményeit jegyzi be. A trónörökös visszatérése után e naplóból vagy legalább egy részéből könyvet fog összeállítani s jbenső barátjai közt szét fogja osztani.

— **Az árvíz áldozata.** Nagy-Szalontáról írják: Dr. Kiss Ferencz városi főorvos Rojt község alatt, a kiáradt Korián patak hullámai által nyomtalanul elsodortatott. Dr. Kiss Ferencz kiváló szerepet vitt N.-Szalonta város társadalmi életében. Orvosi teendője miatt távoztott Rojtra, honnét hazafelé jaitatva, elragadta a vadul rohanó ár a szekeret lovastul és azóta semmi hír felőle.

— **Talmud párbaj.** A budapesti izr. orthodox hitközség rabbija tegnapielőtt az Orczy-féle házban levő zsinangóában nagyszámu hallgatók előtt tartott és az antisemita mozgalom és Istóczy ellen irányuló szónoklatában, tekintve a Dr. Rohlig és Istóczy által a talmudnak lefordított számos tételeit, késznek nyilatkozott a talmud 71.000 tétele közül bármelyiket, melyet Istóczy, vagy bár ki más megmagyarázás végett felvet, rövid gondolkozási idő után egy katolikus főpapok, bírlapírók, és Istóczy hívei közül alakult bizottság előtt fejtegetni, megmagyarázni és őket meggyőzni arról, hogy a talmud nem, mint Istóczy és hívei mondják, minden rosznak, hanem vallás-, faj- és nemzetiségkülönbség nélkül, a bölcseségnek, erkölcsnek és a legtisztább emberszeretetnek kintforrása.

— **Halálozások.** Kakucs Elek, Hunyad-megye egykori képviselője és 1848—49-ki első alispánja, márcz. 9-én, életének 79. évében Maros-Vásárhelyen meghalt. Az elhunyt köztisztelőben álló férfi volt, kinek halálát sokan fájálják. — Simó Lajos orsz. képviselőt azon nagy csapás érte, hogy legidőse fia, Simó Ferencz végzett jogász, tiszt. aljegyző, 24 éves korában tegnapielőtt blenkepolyáni birtokán meghalt.

Vegyes hírek.

— **A pestis.** A nemzetközi egészségügyi bizottság rendeletére a porta a pestis által érintett vidékek körül kettős kordont vonatott, egyet a faluk körül, s a másodikat minden kerület körül. Továbbá elrendeltetett, hogy minden fertőzött helység leégettessék. Nedjfebbin febr. 28-án és márcz. 2-án 16 haláleset fordult elő. Djara-ban febr. 28-án 13 napjában 30 személy halt el. Kerbelában a halálesetek száma nincs konstatalva. Kabiades orvos, e téren tekintély, a pestis által érintett vidékekre kiittletett.

— **Haldoklik az erkölcs.** Az Osservatore Cattolico című intranzigens klerikális lap szerkesztője, a kit a pápa nemrég nyilvános audiencia alkalmával különösen megdicsért, meg-szűkött. A szerkesztő ur pap volt, s azt az illetlen vádat támasztják ellene, hogy vladai kolle-gia unokahugát erőszakkal — elcsábította. Az Osservatore Cattolico ennek folytán megszűnt, a szűkevényt pedig az érsek, a divinis felfüggesztette. Ugy látszik, hogy a papok egyrésze nemcsak az imádságban jár elől.

— **Gróvi** és a szabadkőművesség. Az egyik szabadkőműves páholy Párisban árvházat alapított és tart fenn. Ennek javára a páholy sorshuzást rendez, melynek nyereleménytárgyait

készadokozás útján gyűjtik. A francia köztársaság elnöke e célra a bizottságnak két sévresi vázát küldött. A szabadkőművesség történetében ez az első eset, hogy valamely állam fő ezeknek alapítványát nyilvánosan pártolja és elősegíti.

— **Egy vizbe fuladt** indián törzs. Amerikai lapok írják: A yankonézok taborát, mely a misszuri mentén egy tág völgyben terült el, febr. 10-én este a folyam árja elborította. A szegény indiánok emberföltött erőfeszítéseket tettek, hogy megmentsék magokat; sajnos, mind hiába. Majd egészen jón át hallatszott az asz-szonyok és gyermekek siránkozása, jajgatása közbe-közbe megtörve a férfiak egyhangu halotti énekei által. Napkeletkor ott, a hol egy nappal előbb a yankonézok tábora állott, egy nagy, jéggel borított tó terült el. Nehány magas fa ágai közül nyolcz indián megfagyott holttestet szedtek le. A tó szintén a jég közé fagyva körülbelül 5000 ott fulladt s megfagyott ló hulláját lehetett fölsimerni; azt azonban, hogy hány ember veszett oda, nem tudjuk kiszámítani. Alig egy-két indián maradt életben s ezek is jóformán meg vannak örlve a rémülettől.

— **A oasamiciolai földrengés** 400 embernek került az életébe, s 2000 embert tett hajléktalanná. A tudósok most azon törik a fejüket, hogy egy tisztán vulkánikus rengéssel van-e dolguk, vagy pedig e talajnak a hőforrás vize s gőze által történt megrázkódtatásával. Tény az, hogy a földrengés előtt való nap a Vezuv egészen váratlanul erősen működött: füstöl-gött és lávát hányt.

— **A czár házassága.** Mária Alexandrovna czárnő tavaly halt el, miután már hosszabb idő betegeskedett. A czár neje halála után tudvalevőleg Dolgorucki hercegnőt, ki már régóta szeretője volt, tette nejévé. E hercegnő leány korában a czárné palotahölgye volt. A czár megismervén, kedvesévé tette, s a téli palota közelében vett számáru palotát, a czárné előtt nem több titok viszony s ő csodálatos lemondással tűrte azt. Ennek okul akkoriban fölemelkedt a lapok, hogy a czárnével környezete elhitelte, mikép Dolgorucki hercegnőnek jótkony befolyása van a czárra, s az állam érdekében kívánatos, hogy e viszony tovább is fennálljon. A czárné annyira vitte az elnézést férjének e viszonya iránt, hogy maga kérte a czárt Dolgorucki hercegnőnek a császári palotába költöztetésére. Attól tartott ugyanis, hogy éjjeli látogatásai alkalmával a czár könnyen áldozatul eshetik valamely merényletnek. A czárné elhunytá után rebesgetni kezdtek a lapok, hogy a czár eddigi kedvesét magához fogja emelni a trónra. Az esküvő némelyek szerint márt tavaly agusztusban megtörtént. Híre volt, hogy a czár e házasságát proklamációban fogja tudatni az orosz néppel, e proklamáció megjelenése azonban akkorra helyzet kihatásba, ha az elhunyt czárnéért való gyász éve telelik. A czárnak e házasságát rosz szemmel nézték első házasságából való gyermekek, főleg a trónörökös, ki az időben szándékosan sokáig külföldön tartózkodott. A kibékülés az idén januárban történt.

— **A vitriol áldozata.** Alapok olvasói még emlékeznek a sainesi vitriol-dramára, melynek szerencsétlen hősnője Maréchal k. a. vetélytársnője által vitriollal öntetett le. A párisi lapok most ujra foglalkoznak a boldogtalan lánygyal, azon operációk alkalmából, melyeket a fiatal Landolt orvos rajta véghezvitt, Maréchal kisasszony arca iszonyuan összeégett; orra, szeme, szája egészen eltűnt és egy irtóztató nyílt sebhelyet képezett. Most dr. Landolt a leány nyakából kivágott bőrből új szemhéjakat és orreimpát készített a leánynak és azokat az elégt testrészek helyére illesztette. Az orvos reményli, hogy műtétei sikerülni fog-nak; a szegény lánynak pedig az az egyedüli óhaja, legalább annyira visszanyerni szeme világát, hogy legyen képes — dolgozni és itt-ott egy keveset olvasgatni.

— **Véregző** kártyások. Egy új mexikói játéktarlangban egy öt tagból álló kártya-kompaniában civakodás ütött ki, amiből revolverekkel és késekkel folytatott o'y véres veredekes keletkezett, hogy mind az öt halálos sebeket kapva, elvérzett.

— **Hogy készítik a mézet?** Boston-ban van egy gyár, mely nagyban foglalkozik a méznek tisztán glucosából való gyártásával, olyanformán, a mint más honfításai rosz sertés-faggyúból vaját állítanak elő. A sejteket parafinból készíti a gyár, kitűnően utanozva a méhek munkáját, azután tiszta glucosával tölti meg s úgy zárja le, hogy izzó vasat huz át fölötté; a kész terményt pedig, mint valódi jó mézet Európába küldi.

— **Földrengésokozta kár.** A horvát tartomány kormánya az 1880. nov. 9-iki földrengésokozta kárt bizottságilag megbecsülte. E bizottság jelentése szerint a kár, a Zágreb városi kár kivételével, Horvátországban összesen 1.147,436 trita rug.

Felelős szerkesztő és kiadó-tulajdonos:

BÉKÉSY KÁROLY.

Magyar kir. államvasutak menetrendje.

(Keleti vonal)

Érvényes 1880. évi szeptember hó 10-étől.

Nagyvárad—predeali irány.

Allomások		Gyors-vonat 2. sz.		Személy-vonat 4. sz.		Teher-vonat 42. sz.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc
Budapest	Elind.	10	05	6	55	6	05
Czegléd	"	11	33	10	20	9	15
Püspök-Ladány	"	1	51	2	22	1	56
Nagyvárad (Vendéglő)	Erk.	3	16	4	30	5	25
Nagy-Várad	Elind.	3	21	5	10	6	30
Várad-Velence	"	—	—	5	19	6	43
Fugyi-Vásárhely	"	—	—	5	30	7	05
Mező-Telegd	"	3	52	5	52	8	00
Elesd	"	—	—	6	10	9	03
Rév	"	4	27	6	34	10	00
Csucs (Vendéglő)	"	5	24	7	38	12	20
Bánffy-Hunyad	"	5	57	8	15	2	00
Sztána	"	—	—	8	36	2	34
Egeres	"	—	—	9	00	3	20
Magyar-Gorbó	"	—	—	9	14	3	42
Magyar-Nádas	"	—	—	9	30	4	20
Kolozsvár (Vendéglő)	Erkez.	7	04	9	50	4	52
Kolozsvár	Elind.	7	14	10	14	5	20
Apahida	"	—	—	10	36	6	00
Kolozs-Kara	"	—	—	10	47	6	18
Virágosvölgy	"	—	—	11	28	7	26
Gyéres	"	8	26	12	04	8	49
Kocsárd (Elágazás M.-Vásárhely felé)	Erkez.	8	47	12	38	9	41
Kocsárd (Vendéglő)	Elind.	8	50	12	48	9	30
Maros-Ujvár	"	—	—	12	56	9	42
Felvincz	"	—	—	1	03	10	00
Nagy-Enyed	"	9	16	1	27	11	00
Tövis (Elágazás Gyulafehérvár felé)	Erkez.	9	32	1	47	11	35
Tövis (Vendéglő)	Elind.	9	39	2	07	12	34

Allomások

		Gyors-vonat 2. sz.		Személy-vonat 4. sz.		Teher-vonat 42. sz.	
		óra	perc	óra	perc	óra	perc
Karácsonfalva	"	—	—	2	35	1	28
Balázsfalva	"	10	08	2	50	2	01
Hosszu-Aszó	"	—	—	3	07	2	28
Mikeszása	"	—	—	3	23	2	59
Kapus (Elágazás Nagy Szeben felé)	Erkez.	10	41	3	41	3	28
Kapus (Vendéglő)	Elind.	10	48	3	51	3	52
Medgyes	"	11	02	4	11	4	37
Eczel	"	—	—	4	30	5	08
Erzsébetváros	"	11	24	4	44	6	00
Dános	"	—	—	5	04	6	39
Szegvár (Vendéglő)	Erkez.	11	51	5	22	7	09
Szegvár	Elind.	12	11	5	32	—	—
Héjasfalva	"	12	26	5	50	—	—
Erked	"	—	—	6	28	—	—
Bene	"	—	—	6	50	—	—
Kacza	"	—	—	7	11	—	—
Homoród-Kőhalom	"	1	29	7	29	—	—
Alsó-Rákos	"	—	—	7	56	—	—
Agostonfalva	"	2	04	8	18	—	—
Köpecz	"	—	—	8	26	—	—
Apáca	"	2	24	8	51	—	—
Mogyoros	"	—	—	9	04	—	—
Földvár	"	2	44	9	23	—	—
Botfalva	"	—	—	9	40	—	—
Brassó	"	3	25	10	12	—	—
Derecske Hétfalu	"	—	—	10	31	—	—
Tömös	"	4	03	11	07	—	—
Predeal	Erkez.	4	28	11	39	—	—
Bukarest	"	10	35	9	00	—	—

Kocsárd—marosvásárhely

Allomások		Vegy. von. 112. sz.		Vegy. v. 116. sz.	
		Minden nap óra	perc	Minden nap óra	perc
Kocsárd (vend.)	Ind.	9	10	4	00
Kecze	"	9	46	4	36
Maros-Ludas	"	10	18	5	08
Maros-Bogát	"	10	29	5	19
Csapó-Radnóth	"	11	13	6	05
Nyáradtő	"	12	02	6	54
M.-Vásárhely	Erk.	12	26	7	18

Tövis—gyulafehérvár

Allomások		Vegy. von. 212 sz.		Vegy. v. 214 sz.	
		Minden nap óra	perc	Minden nap óra	perc
Tövis (vendéglő)	Ind.	2	39	8	20
Gyulafehérvár (v.)	Erk.	3	11	9	10
Gyulafehérvár (v.)	Ind.	3	26	—	—
Arad	Erk.	11	50	—	—

Kapus—nagyszében

Allomások		Vegy. v. 312 sz.		Vegy. v. 316 sz.	
		Minden nap óra	perc	Minden nap óra	perc
Kapus (vendéglő)	"	11	10	4	25
Nagy-Selyk	"	11	49	5	02
Ladamos	"	12	34	5	45
Vizakna	"	1	14	6	23
Nagy-Szeben	Erk.	1	41	6	50

Jegyzet. A vastagabb keretbe nyomtatott számok az esti 6 óratól reggeli 5 óra 59 percig számított éjjeli időt jelentik.

HENRI NESTLE GYERMEKTAPLISZTJE

NAGY ARANY ELISMERŐ OKMÁNY.

ARANY
ÉRMEK
a különböző
kiállításokról

SZÁMOS ELISMERŐ
RIZONYITVÁNY
első orvosi
tekintélyektől

Gyári jegy.

Valódi teljes tápszer csecsemők és gyengélkedő gyermekek részére.

Központi raktár Ausztria-Magyarország részére Bécs, I. Naglergasse 1.

RAKTÁRAK KOLOZSVÁRTT:

Dr. HINCZ GYÖRGY, VALENTINI ADOLF gyógyszerészeknél; DIETRICH SÁMUEL kereskedőnél és Erdély minden gyógyszerészertárában.

Figyelmeztetés!
Valódi csak akkor, ha a doboz táblázatán az itt oldalt látható bejegyzett védjegy látható.

N. B. Az utánzottak dobozain hiányzik az Etiquette és a központi raktáros kézalírása: F. Berlyak. (141) 1—10

Frankfurti Lóvásárs-orsjáték.

Huzás 1881. márczius hó 30-án.

Ezen általában kedvelt sorsjátéknál ujlag 10 elegáns Equipage 4 és 2 lóval befogva, finom hámozattal, továbbá 60 darab legszebb lovagló és kocsis ló és még számos százakat érő más nyeremények jönnek sorsolás alá. (130) 13—23

Fennebbi huzáshoz küld alólírott sorsjegyeket és pedig:

1 eredeti sorsjegyet 2 firtól o. é.

16 " 30 " o. é.

az összeg beküldése mellett. Hogy minden kívánnak elegendő tehesség, a megrendeléseket kérem gyorsan eszközölni.

Minden résztvevő a huzási lajstromot ingyen, bérmentve kapja. Nagyobb nyeremények rögtön távirati úton jelentetnek.

D. F. Seipp, Majnai Frankfurtban.

Alsótest sérvszervenőknek.

G. Sturzenegger, Herisauban (Schweiz) sérvkötését a legjobban ajánlja. Ezen kötés nem tartalmaz semmi féle káros anyagot s gyógyít meg egyes sérvsérüléseket, ugyis az anyabetegségeket is. Előnyökkel kapható, használhatóságnak leírása mellett 3 fl. 20 kr. 20 kr. G. Sturzeneggernek, valamint az utóbb megjelölt raktárak által. Számos bizonyítványok, tartalmukban a következőkhez hasonlóak, bárki által nálunk beíratók.

1) Örömmel ragadom meg a tollat és írok önnek, hogy ön engem, hála az ének, az ön kötését által az ön sérvjegyéből teljesen meggyógyított. Ezer köszönettel tartozom önnek érte. Kér megvárhatnám minden embernek, aki ezen betegségben szenved, hogy Sturzenegger úr jó kötését vegye használatban. Konstanz (a bodeni tón). Hummel, F.

Kapható Budapesten: Patáky Károly gyógyszerésznél Nagy-Korona-utca 23. sz. Teme-várt: Tarcay Maria hírlapozó címzett gyógyszerészertárában. (161) 1—20

Tüzifa

		4 szögmeter vágatlan fa a ház- hoz száll- lítja		2 szögmeter		4 szögmeter	
		frt	kr.	frt	kr.	frt	kr.
Bükkfa hasábos 1 rendű	12	—	7	—	13	60	—
" " " 2 " "	11	—	20	—	—	—	—
Gyertyánfa hasábos	—	—	7	50	14	—	—
Tölgyfa " 1 rendű	10	60	6	50	12	50	—
" " 2 " "	10	20	—	—	—	—	—
" " " " " "	8	60	—	—	—	—	—
" " " " " "	9	—	—	—	—	—	—

Nagyobb vételnél (nem kevesebb mint 6 öl) minden ölnél 50 krt engedményezek. (454) 19—*

Az öleket teljes és sült rakásáról a raktárban meggyőződhetni, 25 kr. reá fizetés mellett pedig a vevő lakásánál újbol felölözhet.

A ki nem a fa minőségét, hanem ennek olcsóságát keresi, gazdasági szempontból a tölgyfát ajánlhatom mint legolcsóbb fát ma Kolozsvárt.

Rendelmények elfogadtatnak lakásomnál, főpiacz 32 szám az ugynevezett kislábosháznál, valamint Vogel Károly ur magyar- és hídutca szögleti üzletében.

Tisztelettel
SZENTJÁNOSI FERENCZ.

Tisztító rohtást gátó fontató szer a száj egészségének ápolására és óvására ragályos fertőzést ellen Dr. Faber G. M.-től. Az Eucalyptus szájsejzenzia a száj bűzt azonnal és tartósan eltávolítja, biztos szer fogfájás és fogszu ellen, betegségekben a levegőt tisztítja és elevenítő hatással bír azokat. A cs. orosz kormány a nyilvános kórházak és betegszobákban a fertőzőkötőre az Eucalyptus szájsejzenziát, valamint a száj és torok ragályos betegségeinél mint gyógy- szer alkalmaztatni rendelte.

Egy üveg ára 1 frt 20 kr. Kapható az osztrák-magyar lírodalom és a külföld összes jó hírnevű gyógyszerertárák és illatüzleteknél, főraktár

Felix Griensteidl,
Bécs, I. Sonnenfelsgasse 7.
Összes raktárunkban Dr. C. M. Faber hírneve és már 1862 ben Londonban a nagy díjéremmel kitüntetett a száj egészségügy ápolására és a fogak fontatására kitűnt cs. k. szab. Paritás szájsejzenzia mindenkor kapható.

Kolozsvárt kapható Csapó Sándor kereskedésében. 11—20

Preservalifs
I. N. Schneider, Gumifabrik.

Wien, VII. Sifgasse 19.

Nyomatott a „KELET” nyomdájában Kolozsvárt.

Sérvésben szenvedőknek

Ajánlom az én ujjamban javított ruganyos sérvkötőmet, a melyek nagy a legmegelőltetebb munkánál, mint éjjel az ágyban fekvéskor teljesen elnyóson alkalmak a legesélyesebb fájdalomokat nélkül, és a folytonos használat után több esetben a fájdalom meggyógyítása is elérhető. Egyszerű darabja 4 és fél frt, 5 frt. Kettős darabja 7 és fél frt. 9 frt. Megrendeléseknél közzendő, hogy a sérv jobb vagy baloldali, és szintén annak és a csipőnek nagysága is. Megküldetik gyorsan utánvétt. Ezen kívül nagy raktárom van mindenrendű acélruganyos sérvkötőkből különböző szerkezettel. Felkötők tricot szarvasbőr és gummiból, mely utóbbi mindkét, különösen hercsérvknél, hol a sérvkötők alkalmazása tilva van, ajánlható. Kaphatók továbbá méhelszíni-kötők, lábakra görosók elleni harisnyák, csőrő, méhefesszők, hahólyag, különlegességek, gummi lepedők, jégkölyögek, altesti kötések vizeletartók, húgy- és pöszesapok, belező eszközök, méhgyűrűk, valamint minden sebészeti gummi és más műszerek a betegápoláshoz tartozók a legnagyobb választékban és solid áron.

(449) 3—25 I. G. Zieger, Wien, Graben (Trattnerhof).

Igen fontos mindenkinek!

Miután elhatároztam, hogy ezentúl csakis megrendelésekkel foglalkozom, ennek következtében a raktáromban levő nagy mennyiségű

férfi, női és gyermek lábbelieimet

a míg a készlet tart,

leszállított áron elárusítani, s mint több országos és világkiállításon kitüntetett solid és tartós, és in és feltűnő olcsóság tekintetében bármely gyárral versenyző cikketek ajánlom a n. és közönség figyelmébe.

Tisztelettel

Matutsek József.

főtér, 17. szám.

(556) 24—100

